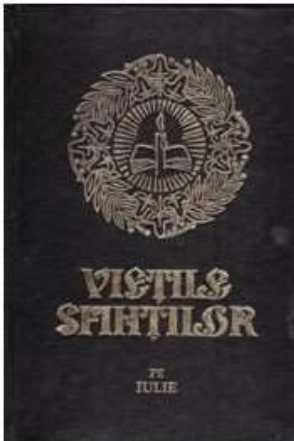

TEZAUŢUL LITURGIC
23 DECEMBRIE

VIATA
SF. IERARH
NIFON,
EPISCOPUL
CONSTANŢIANEI
EGIPTULUI

ROMAN, 1993

23 DECEMBRIE

VIAȚA SF. IERARH NIFON, EPISCOPUL CONSTANȚIANEI EGIPTULUI

În zilele împăratului Constantin cel Mare era în Constantinopol un boier al palatului împărătesc, cu numele Savatie, care era iscusit în războaie și a fost ridicat de împărat la rangul de stratilat (general) al metropoliei. Apoi, mergând în locul acela, a fost primit de toți cu multă cinste și ceremonie și mai ales de cel dintâi boier al cetății aceleia, cu numele Agapit, care, mergând adeseori la stratilat, avea cu sine pe fiul său, Nifon, copil ca de opt ani. Într-una din zile, vorbind cu Agapit, voievodul a întrebat dacă copilul știe carte. El a răspuns că nu știe, fiindcă cetatea aceasta este lipsită de dascăli. Voievodul a zis: "În Constantinopol se află dascăli iscușiți și dacă voiești trimite-l la casa mea să învețe Sfintele Scripturi". Auzind aceasta, Agapit s-a bucurat foarte mult și, mulțumind lui Savatie, i-a dat pe copil și l-a trimis la Constantinopol în casa sa.

Mergând acolo, Nifon a fost primit cu dragoste de femeia lui Savatie și a fost dat la un dascăl iscusit și temător de Dumnezeu, numit Petre, care era preot și locuia în casa voievodului, ca să învețe de la dânsul Sfintele Scripturi. Deci, începând Nifon a

învăța, se sârguia cu multă osârdie. Așa dor avea ca să învețe, încât chiar cea mai mare parte a nopții zăbovea să-și învețe lecțiile sale. De aceea, în puțin timp, a învățat mult, pentru că era isteț la minte și se silea ca mai mult să se deprindă la învățătură, având fericitul multă evlavie către cele dumnezeiești. Era bun la obicei, blând și smerit. Alerga la sfintele slujbe ale Bisericii, ascultând nevoințele mucenicilor ce se citeau, pentru care se minună de osârdia și mărimea de suflet pe care au arătat-o sfinții. Apoi, unde afla viețile sfinților cuvioși și ale mucenicilor, le citea cu multă dragoste și luare-aminte și avea de la dânsese mult folos. Pentru aceea iubea foarte mult liniștea, tăcerea, blândețea și smerenia, încât toți se minunau că la o vârstă ca aceea copilărească, îplinea lucrurile bătrânilor.

Cuviosul Nifon avea încă și multă milostivire către săraci și îi îngrijea cât putea, dându-le cele de trebuință. Auzind de la un oarecare bărbat duhovnicesc că, pe lângă celelalte fapte bune, se cuvine să păzească și fecioria, zicea în sine: "Oare putea-voi să împlinesc această faptă bună? Pentru că, a scăpa cineva de aprinderea trupului, îi trebuie mare silință. Cu toate acestea, de astăzi înainte, cu ajutorul lui Dumnezeu, să nu mai privesc mai mult la față de femeie". De atunci

foarte mult lua aminte de sine și nu mai privea la nici o femeie.

După ce a crescut cu vârsta și a sporit în fapte bune, și-a adus aminte de părinții săi și de patria sa. Deci voia să plece de la Constantinopol, iar femeia stratilatului, neavând fii și văzând viața și faptele bune ale lui Nifon, căuta să-l oprească acolo, ca să-l facă fiu de suflet și moștenitor al averii lor. Neputând să-l împiedice de la aceasta, fiindcă Nifon avea multă dorință să se ducă la părinții săi, se afla în mare mâhnire. Văzând-o pe dânsa întristată mai marele curții sale și aflând pricina, i-a zis ei ca să-i dea lui în purtare de grijă pe Nifon și el îl va face să uite de părinții săi și de patria sa.

Luându-l pe el mai marele curții, îl ducea la adunările desfrânaților și răsfățaților tineri. Nifon, tânăr fiind și fără răutate, ca să aibă o oarecare mângâiere în întristarea ce avea pentru părinții săi, s-a dat la mâncări, la băuturi și la benchetuii, căci tinerețea cu ușurință se pleacă la unele ca acestea și adeseori, după judecata cea de obște, vorbele cele rele strică obiceiurile cele bune. Apoi, întunecându-se la minte din beție, cel mai înainte tăcut, blând și smerit s-a făcut mult vorbitor, bârfitor, ocărâtor și luător în răs, cântător de cântece deșarte, jucător și răsfătat. Și uitând cu

totul pe părinți, rudenii și patria sa, părăsind și învățatura și de faptele cele bune depărtându-se, se îndeletnicea cu totul în desfătări și beție.

Văzându-l pe dânsul un cucernic și un bun creștin, cu numele Vasile, într-o ticăloasă stare ca aceasta, îi zicea adeseori: " Vai ție, Nifone! că ești numai cu trupul viu, iar cu sufletul ai murit acum și numai umbra ta umblă înaintea oamenilor". Dar Nifon nu băga în seamă cuvintele acelea. Alteori începea a suspina și a plânge pentru păcatele sale, însă, fiind atras de obiceiurile cele rele, ca într-o mare se afunda în lucrurile cele necurate, deznădăjduindu-se de a sa mântuire și zicând: "Eu de acum am pierit și nu pot să mă mai întorc la pocăință, de aceea măcar aici să mă îndulcesc cu plăcerile acestea pământești". Atât de mult îi împietrise diavolul inima lui, încât nici rugăciune nu putea să facă vreodată, având totdeauna în sine o piatră pe inima sa. Iar doamna aceea, unde își avea locuința sa Nifon, văzând viața lui răzvrătită, se mâhnea în sine zicând: "Vai mie, de unde mi-a venit această năpastă!". De multe ori îl certă, ocărându-l și chiar bătându-l, însă el neîndreptat petrecea.

Aceasta s-a povestit spre arătarea milostivirii celei mari a lui Dumnezeu, care face om cinstit din nevrednic și din păcătoși face dreți, că nu este păcat care să poată birui iubirea de oameni a lui

Dumnezeu. Apoi și noi, păcătoșii, să avem chip ca să nu ne deznădăjduim prin înecarea într-o multe fărădelegi, ci să ne îndreptăm prin pocăință ca și acesta care bine s-a îndreptat. Căci cel ce era vas al păcatului, acela mai pe urmă, prin pocăința cea adevărată, s-a făcut vas ales al lui Dumnezeu, al Sfântului Duh, precum îndată vom arăta.

Nifon avea un prieten cu numele Nicodim, care venind și privind cu mirare la fața lui s-a înspăimântat, însă tăcea. Apoi Nifon a zis: "Ce privești așa la mine ca la un necunoscut?" Nicodim a răspuns: "Crede-mă, frate, că niciodată nu te-am văzut într-acest chip precum te văd acum, căci fața ta este înfricoșată ca de arap". Acestea auzindu-le, tânărul s-a înfricoșat și s-a rușinat, acoperindu-și fața cu mâna, apoi s-a dus mâhnit. Și mergând pe cale își zicea: "Vai mie, păcătosul, dacă în lumea aceasta sunt negru cu sufletul și cu trupul, dar la judecata lui Dumnezeu cum voi fi? Cum mă voi arăta feței lui Dumnezeu? Amar mie, pățimașul, unde ești acum suflete? Vai mie, ce voi face, oare mă voi putea pocăi? Căci cum voi zice lui Dumnezeu, miluiește-mă, făcând atâtea lucruri neplăcute înaintea lui?"

Acestea și multe zicând în sine, a venit acasă mâhnit și necăjit și se tulbura de gândurile cele potrivnice. Pentru că gândurile cele bune îi ziceau:

"Fă rugăciune noaptea către Dumnezeu, că precum voiește El, astfel să rânduiască cele pentru tine". Cele rele îi ziceau: "De vei face rugăciune te vei îndrăci și vei fi tuturor de răs". Și i se aducea în minte frică de la diavolul, care îi tulbura sufletul foarte rău. Iar el, abia întărindu-se puțin, și-a zis: "Când umblam în desfrânare nici un rău nu m-a întâmpinat, iar acum, când voiesc a mă ruga lui Dumnezeu, voi pătimi ceva rău? Blestemat să fii tu, necuratule și vicleanule diavol, care-mi aduci unele ca acestea?" Făcându-se noapte, s-a sculat din pat și a început a plânge și a se bate cu mâinile în piept, zicând: "Cum am viețuit cu bună credință și cu obiceiuri bune, în anii mei cei dinainte iar acum am murit, rănindu-mă cumplit cu păcatele! Doamne, Dumnezeul meu, spre Tine am nădărdit, mântuiește-mă că nu cumva diavolul să răpească ca un leu sufletul meu, nefiind Cel ce izbăvește".

Stând el la rugăciune și căutând către răsărit, iată a venit o negură întunecată ce s-a apropiat de dânsul și l-a aruncat în boală și în frică peste măsură. Atunci Nifon se înspăimântă și zăcea în patul său, suspinând și plângând pentru păcatele sale. Iar dimineața a venit în biserică și, ridicându-și ochii, a căutat spre icoana Preacuratei Fecioare Maria, Născătoarea de Dumnezeu, și suspinând, a zis: "Miluiește-mă, apărătoarea creștinilor, ceea ce ești cu dar dăruită, curată, ajută-mi pentru mila ta

cea mare, că tu ești nădejdea celor ce se pocăiesc". Acestea zicând, chipul Maicii Domnului a căutat la dânsul cu fața veselă și blândă.

Văzând Nifon această minune, s-a mirat și a început a se bucura și a se veseli cu inima. Apoi a zis: "O! adâncul iubirii de oameni a lui Dumnezeu, cât de mare este mulțimea milei Tale, Doamne, pe care o arăți asupra celor ce greșesc înaintea Ta! Pentru aceea ai făcut și pe Preacurata Maica Ta ca să fie rugătoare către mărirea Ta". Apoi, rugându-se mult și sărutând cu dragoste icoana Preasfintei Născătoare de Dumnezeu, a ieșit zicând în sine: "Vezi, ticăloase suflete, cât ne iubește Dumnezeu, chiar când noi singuri fugim de El. Iată, ne-a dat nouă spre apărare Preacurată Maică Să, iar noi, chiar și pe această ajutorătoare o trecem cu vederea". Și, astfel mângâindu-se, a preamărit pe Dumnezeu.

După aceasta i s-a arătat diavolul în vedenie, în somn, în chipul unui copil, care-i era tovarăș într-o fărâdelegi și stătea împotriva lui foarte supărat și foarte mâhnit. Spre acela căutând, Nifon a zis: "Pentru ce ești așa mâhnit?" Iar diavolul a răspuns: "Iată, trei zile sunt de când ai fost la prietenul tău Nicodim și te-ai răzvrătit. Pentru aceasta mă întristez că nu pot suferi a mă trece cu vederea". Nifon i-a zis: "Și ce întristare ai tu?" Diavolul și-a întors fața și nu i-a dat nici un răspuns. Nifon,

îndată deșteptându-se, a priceput că diavolul se întristează pentru pocăința sa. Deci sculându-se degrabă a alergat la biserică și, pironindu-și mintea și ochii către icoana Preasfintei Născătoare de Dumnezeu, s-a rugat până când iarăși a văzut-o zâmbind și a simțit în inima să o plăcere dumnezeiască.

Într-una din zile, mergând în biserică la rugăciune, a văzut un om făcând fărădelege pe cale și l-a osândit în mintea sa. Și venind în biserica lui Dumnezeu și ridicându-și ochii, după obicei, către icoană, îndată a văzut pe Preasfânta Născătoare de Dumnezeu cu fața înfricoșată și posomorâtă, întorcându-se de către dânsul. Iar Nifon s-a spăimântat foarte și, căutând în jos, și-a zis: "Vai mie, păcătosul, numai o bucurie aveam, adică chipul tău, Stăpâna Preasfânta, iar acum și acesta își întoarce fața și nu știu pentru ce vină". Apoi, adunându-și gândurile, abia și-a adus aminte că a osândit pe cel ce păcătuia și a priceput că pentru aceea Maica Domnului își întoarce fața sa de la dânsul.

Deci, suspinând din adâncul inimii, a zis cu plângere: "Dumnezeule, iartă-mă pe mine păcătosul, căci, iată, am răpit slava și dregătoria Ta și am osândit pe aproapele meu, mai înainte de a-l judeca Tu. Însă miluiește-mă, Stăpâne, căci

spre Tine nădăjduiește sufletul meu și de acum nu voi mai osândi niciodată pe fratele meu". Acestea și mai multe zicând, cu lacrimi a căutat iarăși către icoană și a văzut-o zâmbind ca și mai înainte. De atunci cu mare pază a început a se feri de a mai osândi. Deci, totdeauna când i se întâmplă a greși cu ceva, apoi Preacurata Maica lui Dumnezeu își întorcea fața sa și cu aceasta se osândește Nifon și se îndrepta.

Odată, scoțând el apă cu ciutura, l-a împiedicat diavolul și, alunecând cu amândouă, picioarele a căzut în puț și afundându-se s-a apucat de ciutură și a strigat: "Stăpâna, ajută-mi!" Și îndată s-a aflat în puț pe un lemn, fiind nevătămat. De atunci, cunoscând că Născătoarea de Dumnezeu îl păzește, a început de-a pururea a avea numele ei pe buzele sale. După aceasta, i s-a întâmplat a se îmbolnăvi, de la praznicul Învierii lui Hristos până la ziua înjumătățirii și într-acea boală nimic alt nu zicea, decât numai: "Slavă Dumnezeului meu, slavă Ajutătoarei mele, Preacuratei Născătoare de Dumnezeu, Fecioarei Maria". Iar luni, mai înainte de înjumătățire, s-a rugat, zicând: "Doamne, Dumnezeul meu, învrednicește-mă a mă împărtăși cu Sfintele Taine în ziua înjumătățirii, pentru că foarte însetat este sufletul meu a se sătura de preacurat Trupul Tău.

După ce a adormit, i s-a făcut lui vedenia aceasta: Două femei preastrălucite treceau pe lângă patul lui, în asemănarea purtătoarelor de mir: una era îmbrăcată în porfiră și ținea o stâlpăre de măslin, iar cealaltă, asemenea ei, mergea în urmă, purtând un vas mic plin de sfințenie; mai ținea și o papură muiată în untdelemn sfânt și venind către pat a stat. Și a zis cea îmbrăcată în porfiră, către cealaltă: "Vezi, Anastasio, de ce pătimește tânărul acesta?" Anastasia a răspuns: "Acesta pătimește de focul limbii sale, căci, pe când era sănătos, gura lui nu era îngrădită și acum se pedepsește de Domnul ca să nu se osândească dincolo, fiindcă foarte mult îl iubește Dumnezeu și-l ceartă; iar tu, Doamnă, de voiești, miluiește-l și ajută-i lui".

Cea îmbrăcată în porfiră a răspuns: "Îl voi milui, numai să-l duci unde mergem și noi". Deci, luându-l de mână, Anastasia l-a dus în biserica Sfinților Apostoli. Apoi a zis către dânsa cea cu porfiră: "Ia untdelemn din candela ce arde în altar și-l unge de la cap până la picioare". Iar aceea, ungându-l, a zis: "Vezi Stăpâna, iată, am făcut după porunca ta". Cea cu haină de porfiră a zâmbit și a zis: "Acesta este semnul milostivirii pentru care am venit". Atunci i-a dat lui Nifon stâlpărea cea de măslin, pe care o ținea în mânăși i-a zis: "Vezi și cunoaște că stâlpărea aceasta este din darul Domnului și o dau ție, pentru că acum a vărsat

preaînduratu Dumnezeu milă Sa asupra ta. Iar tu de acum înarmează-te împotriva diavolilor și vei călca pe dânșii ca pe fin".

Nifon i s-a închinat la picioare și, deșteptându-se, a cunoscut că vedenia aceea a fost binecuvântarea Preacuratei Născătoare de Dumnezeu, apoi îndată s-a făcut sănătos și a început a umbla. A doua zi, marți, s-a întărit cu hrană, iar în ziua înjumătățirii, venind în biserică cu multă bucurie, s-a împărtășit cu dumnezeieștile Taine.

Astfel fericitul Nifon, cu ajutorul lui Dumnezeu îndreptându-și viața sa, s-a lepădat de lume și s-a făcut monah. Se sârguia întru mari nevoințe și osteneli, omorându-și trupul, supunându-l duhului și petrecându-și zilele sale în lacrimi și în aspră pocăință. Își punea pază gurii sale, foarte mult păzindu-se de cuvinte deșarte și cu atât mai vârtos de cuvinte necurate sau de dosădiri și de clevetiri. După aceea și-a făcut orânduiala ca să se lovească cu pumnul de câte patruzeci de ori, dacă i s-ar mai întâmpla vreodată a mai grăi vreun cuvânt netrebnic sau de hulă. Apoi, punând o piatră în gură, o purta multă vreme zicând către sine: "Mai bine îți este ție, nelegiuitule, a mânca piatră, decât a grăi vreun cuvânt rău".

Adeseori se închidea în coliba sa și, dezbrăcându-se de haine, se bătea peste tot trupul său, și-atât se rănea, încât uneori și carnea cădea de pe dânsul, dar astfel se înarma tare împotriva vrăjmașului celui nevăzut. Dar și acela mult război făcea cu dânsul, făcându-i ispită și vrând a birui bărbăția lui nebiruită.

Pe când se ruga, i se arăta diavolul, uneori în chip de pasăre, sărind pe dinaintea lui; iar alteori în chip de câine negru, repezindu-se asupra lui, ca să-l înfricoșeze și să-i curme rugăciunea, dar el îl izgonea cu semnul Sfintei Cruci.

Când era flămând, diavolul îi aducea felurite bucate de pește și de carne și mâncăruri dulci, iar fericitul zicea: "Bucatele nu ne vor pune pe noi înaintea lui Dumnezeu. Singur mănâncă, diavole, bucatele tale sau du-le acolo unde consideră oamenii pântecul ca pe un Dumnezeu". Când priveghea sfântul, diavolul îi aducea dormitare și somn fără măsură, dar simțindu-l fericitul, lua un băț și se bătea pe sine tare, zicând: "Ți-am dat de mâncare și de băut, iar tu voiești să și dormi? Iată eu cu toiagul te voi odihni pe tine".

Odată simțind în sine război trupesc, toată săptămâna n-a gustat din pâine și se chinuia cu foamea și cu setea până când a omorât în sine

patima cea vătămătoare. Iar când înseta mult, turna apă într-un vas și-l pune înaintea sa și căutând la dânsa zicea: "Cât este de dulce această apă". Și luând puțină apă în gură, o simțea cu limba dar o vărsa pe pământ. Însă diavolul, nesuferind atâta răbdare ca a fericitului, a strigat în gura mare: "M-ai biruit, Nifone". Dar Sfântul Nifon, cu puterea și cu ajutorul lui Dumnezeu, iar nu cu nevoițele sale și cu înfrânarea, socotind de unde vine biruința asupra diavolului, îi răspundea: "Nu te biruiesc eu pe tine, ci puterea Dumnezeului nostru, care păzește pe robii Săi".

Apoi a îngăduit Dumnezeu asupra Cuviosului Nifon o ispită, pentru ca, lămurindu-se ca aurul în ulcea, să se afle vrednic de darul Lui. Iar ispită a fost aceasta, că i s-a întunecat mintea patru ani, prin lucrarea diavolească. Odată, stând la rugăciune de cu seară până dimineața, a auzit deodată un zgomot ca de tunet, mergând din dreapta, până în stânga. Sfântul s-a înspăimântat și se gândea ce-o fi aceea. Și îndată a venit diavolul, răcnind cu multă îngrozire și mânie și atât de mult a înfricoșat pe sfânt, încât și mintea i s-a întunecat.

Abia venindu-și în simțire, a vrut să se roage și să se însemneze cu semnul Sfintei Cruci, dar diavolul a năvălit asupra lui zicând: "Lasă rugăciunea și nu

mă voi mai lupta cu tine". Iar fericitul i-a răspuns: "Nicidecum nu te voi asculta, duhule necurat. Dacă ți-a poruncit Dumnezeu ca să mă pierzi, apoi cu mulțumire primesc aceasta, iar de nu, cu ajutorul Celui preaînalt degrabă te voi birui pe tine". Iar diavolul a zis: "Te-ai înșelat, Nifone, nu există Dumnezeu; căci unde este El?"

Aceasta îi zicea mereu diavolul, răzvrătindu-i mintea și întunecându-i-o. Iar sfântul răspundea: "Tu, diavole, grăiești ca nebunul, căci nebunul a zis întru inima sa: "Nu este Dumnezeu". Și voia să facă rugăciunea, dar nu putea, căci cu buzele grăia, iar mintea să i se răzvrătea. Atunci sfântul era în mare mâhnire având mintea întunecată și cu aceasta s-a lipsit și de înțelegerea omenească, pătimind astfel. Când își venea puțin în simțire, diavolul nu înceta zicând: "Nu există Dumnezeu". Atunci sfântul zicea: "Chiar de voi fi desfrânat, chiar de voi ucide și chiar de voi face orice alt rău, de Hristosul meu nu mă voi lepăda". Diavolul iarăși zicea: "Ce grăiești, oare este Hristos? Nu este Hristos, eu singur știu toate și împărățesc peste toți. Ție cine ți-a spus că este Hristos sau Dumnezeu?" Și sfântul răspundea: "Nu mă vei putea înșela pe mine, stăpânire întunecată; depărtează-te de la mine vrăjmașule a toată dreptatea". Iar diavolul nu se depărta, ci se lupta cu dânsul și îi întuneca mintea, silindu-l a zice: "Nu este Dumnezeu".

Așa a petrecut sfântul patru ani, luptându-se cu diavolul și silindu-se la rugăciune. Iar odată, rugându-se și îndoindu-se despre Dumnezeu a căutat către icoana Mântuitorului și suspinând din adâncul inimii a întins mâna spre icoană zicând: "Doamne, Dumnezeul meu, pentru ce m-ai lăsat pe mine. Vesteste-mi dacă ești tu Dumnezeu și nu este altul afară de Tine, ca să nu mă plec către sfatul vrăjmașului". Acestea zicând a văzut fața lui Hristos pe icoană strălucind ca soarele și a primit miros de bună mireasmă. Apoi cuprinzându-se de spaimă s-a aruncat la pământ zicând: "Stăpâne, iartă-mă că te-am ispitit îndoindu-mă de Tine, Dumnezeul meu, iată, de acum cred că Tu singur ești Dumnezeu și Ziditor a toată făptura".

Pe când zăcea pe pământ, și-a ridicat ochii și a privit icoana Mântuitorului, unde a văzut un lucru minunat: chipul Stăpânului își întorcea ochii ca un om viu și se mișcau și sprâncenele Lui, iar Nifon a strigat: "Bine este cuvântat Dumnezeul meu și bine este cuvântat numele slavei Lui, acum și în veci, amin". De atunci a venit peste dânsul darul lui Dumnezeu, sfârșindu-se acum al patrulea an al ispitei aceleia și totdeauna se arăta cu fața veselă și luminată. Iar unii ziceau: "Oare ce s-a întâmplat acestuia, că multă vreme a umblat posomorât, iar acum se bucură și se veselește".

Deci, sfântul a luat îndrăzneală asupra diavolilor, de care se batjocorise, zicându-le: "Unde sunt acei care ziceau că nu este Dumnezeu". Și-i biruia pe dâșii cu rugăciunea neîncetată. Apoi aducându-și aminte de păcatele sale cele mai dinainte, zicea în sine: "Să mergem în biserică, păcătosule Nifon, ca să ne mărturisim păcatele noastre Domnului, că acolo ne așteaptă Părintele îndurărilor". Deci, apropiindu-se de ușile bisericii, și-a ridicat mâinile la înălțime și a strigat cu suspinare amară: "Primește-mă Doamne, Iisuse Hristoase, Dumnezeul meu, pe mine cel mort cu sufletul și cu mintea. Primește pe hulitorul și păcătosul, pe cel necurat cu sufletul și cu trupul; primește pe neprietenul cel fără de rușine. Nu-ți întoarce fața Ta și nu zice, Stăpâne: Nu știu cine ești. Ci, ia aminte la glasul rugăciunii mele și mă mântuiește, ca Cel ce nu voiești moartea păcătosului. Și nu te voi lăsa nici nu mă voi depărta de la Tine, până când mă vei auzi și îmi vei da iertare păcatelor mele".

Așa rugându-se el, s-a făcut deodată un sunet mare din cer și a văzut uimit în nori o față de bărbat preastrălucit și mâinile i se vedeau întinse înaintea lui, cu care cuprinzând pe fericitul, precum altădată părintele pe fiul cel desfrânat, săruta grumajii lui zicând: "Bine ai venit aici, fiul meu cel necăjit, că mult am suspinat, mult m-am mâhnit de tine, încât ardea inima mea așteptând

să te întorci la mine, seara și dimineața. Acum mă bucur și mă veselesc văzând că te întorci la mine cu toată inima". Acestea mai pe urmă le-a spus Nifon ucenicilor săi, plângând foarte mult.

După aceasta, iarăși rugându-se, i s-a arătat îngerul lui Dumnezeu, ținând un pahar plin cu mir, pe care l-a turnat deasupra capului său și s-a umplut de bună mireasmă locul acela. Deci fericitul Nifon, atât de luminați își avea ochii minții, încât cunoștea tainele inimii omenești și cu îngerii vorbea ca și cum ar vorbi cu niște prieteni ai săi și vedea pe diavoli cu ochii.

Odată, venind din biserica Sfintei Anastasia către coliba sa, a văzut lângă porțile casei niște femei desfrânate și un înger în chip de tânăr plângând foarte mult. Sfântul l-a întrebat de ce plânge. El a răspuns: "Eu sunt trimis de la Dumnezeu aici spre păzirea unui om, care acum se odihnește în casa aceasta cu o desfrânată și mă mâhnește foarte mult, că nu voiesc a vedea fărâdelegea ce o face el. Cum nu voi plânge, văzând în ce fel de întuneric a căzut chipul lui Dumnezeu?" Iar fericitul a zis către dânsul: "Pentru ce nu-l cerți pe el, ca să înceteze de a mai păcătui?" Și îngerul a răspuns: "Nu am loc ca să mă pot apropia de dânsul, că, de când a început a păcătui, este rob al diavolilor și eu nu mai am acum stăpânire asupra lui; pentru că

Dumnezeu a făcut pe om stăpân pe sine, arătându-i calea cea strâmtă și cea largă, ca să umble pe care va voi".

Atunci Sfântul Nifon zise către ucenicul său: "Nimic nu este mai înrăutățit decât păcatul desfrânării, însă, desfrânatul, de se va pocăi, îl va primi Dumnezeu mai degrabă decât pe alți nelegiuți, de vreme ce păcatul acesta este din fire, prin îndemnare diavolească și se izgonește această patimă cu rugăciunea cea cu sârguință și cu mult post, cum și cu alte chinuri ale trupului".

După aceea, sfântul vedea cum diavolii, umblând prin popor, ispitesc pe oameni, aducând osândiri, clevetiri, sfadă și alte feluri de mahniri. Odată a văzut un bărbat împlinindu-și lucrul său și iată a venit un arap la dânsul, care a început a-i șopti la ureche. Și mai era un alt om nu departe lucrând, iar diavolul venind i-a șoptit și aceluia la ureche. Atunci ei, lăsându-și lucrul, au început a se sfădi, iar fericitul, sculându-se, a zis: "O, vicleșug drăcesc! cum semeni tu vrajbă între oameni!".

Altădată a năvălit diavolul asupra lui cu mărire deșartă, zicând: "De acum vei face semne și se va mări numele tău în tot pământul, pentru că ai plăcut lui Dumnezeu". Iar fericitul a zis către diavolul acela: "Așteaptă că, iată, îți voi arăta ție

semn". Și aflând o piatră înaintea sa a zis: "Ție îți grăiesc, piatră, mută-te de aici și du-te mai în încolo". Dar piatra a stat neclintită. Atunci sfântul a zis către diavol: "Iată darul tău, diavole" și i-a scuipat în față. Apoi s-a rugat și îndată a pierit diavolul.

A mai văzut altădată un oarecare, om duhovnicesc mergând înaintea sa, căruia urmându-i un arap, îi da gânduri necurate și hulitoare. Iar bărbatul acela, pricepând lucrarea cea diavolească, adeseori se întorcea și scuipa asupra diavolului. Iar fericitul a zis către duhul cel viclean: "Încetează, diavole, de a mai supăra pe robii lui Dumnezeu, că ce folos ai de va merge sufletul acesta în pierzare?" Răspuns-a diavolul: "Nu am nici un folos de aici, ci avem poruncă de la împăratul nostru și de la domnii cei ce stăpânesc peste noi, ca să ne luptăm cu oamenii. Căci de ne află domnii noștri, neluptându-ne cu creștinii, apoi tare ne bat".

Iarăși a văzut fericitul pe un oarecare monah, mergând și șoptind rugăciune, iar din gura lui ieșea văpaie de foc, care ajungea până la cer. Atunci mergea și îngerul lui cu dânsul, având în mâini o sulică de foc, cu care izgonea diavolii de la monah.

Odată, sosind praznicul învierii lui Hristos, în seara Sâmbetei celei mari, stând Nifon în biserică

cu poporul, a văzut pe Preacurata Născătoare de Dumnezeu cu Apostolii și cu mulțime de sfinți venită în biserică, care căuta ca o maică asupra poporului ce stă înaintea și dacă vedea pe cineva îngrijindu-se pentru mântuirea sa, foarte se bucură. Iar de vedea pe unii din cei nepurtători de grijă pentru mântuirea sufletului, clătina din cap și plângea. Însă, pentru toți întinzându-și mâinile, se ruga lui Dumnezeu ca toți să câștige mântuirea. Cuviosul, văzând aceasta, s-a umplut de nespusă bucurie, pentru că Preacurata Născătoare de Dumnezeu nu se desparte de creștini, ci de-a pururea le ajută și aceasta îi era lui mare ajutoare și apărătoare. Altădată odihnindu-se, a venit diavolul cu o armă în mina și s-a repezit asupra lui vrând să-l omoare, dar a fost oprit de puterea lui Dumnezeu și n-a putut să facă sfântului nici un rău. Apoi a fugit scrâșnind din dinți și zicând: "O! Maria, tu totdeauna mă izgonești de la acest om aspru".

Apoi cuviosul avea și dar în buzele sale, că învăța cele de folos și mângâia pe cei mâhniți. Un frate a venit la sfântul, mâhnindu-se și zicând: "Ce voi face, părinte, că mă supără foarte mult duhul hulei, încât chiar când mănânc, beau sau când stau la rugăciune, îmi pune în inimă uneori eresuri, alteori hule grele asupra Domnului meu Iisus Hristos și asupra Preacuratei Lui Maici, cum

și asupra sfintelor icoane și mă tem că nu cumva să se pogoare foc din cer și să mă ardă de viu".

Sfântul a răspuns: "Primește, frate, curaj, căci marea când înspumează, multe valuri înalță și bate în piatră, dar valurile se întorc iarăși în mare. Asemenea și gândurile cele rele, care năvălesc de la diavol, se apropie de cugetul omenesc. Deci, dacă ascultă cineva sfatul cel rău și urmează lui, acela piere; iar dacă cineva nu se învoiește cu gândurile hulei, ci mai vârtos se împotrivește lor, acela izgonește pe diavol. Apoi răutatea se întoarce pe capul diavolului, iar omul acela primește cunună. Și tu, fiule, rabdă împotrividu-te diavolului cu rugăciunile și cu postul și degrabă va fugi de la tine. Păzește-te de clevetire și de mânie, că acestea mai vârtos nasc hulele". Întărind astfel pe acel frate, l-a eliberat cu pace.

Altădată, sfătuind cuviosul pe cei ce veneau la dânsul ca să audă cuvânt de mântuire, între altele le spunea. Într-o cetate era un om cucernic și temător de Dumnezeu, care făcea multe faceri de bine celor de aproape și îi iubea pe toți, ca pe niște îngeri ai lui Dumnezeu. Aceia însă, din lucrarea vicleanului, urau foarte mult pe făcătorul lor de bine și unii îl socoteau că pe un om cu obicei rău, iar alții ziceau că este eretic și-l vorbeau de rău fără nici o sfială.

El auzind acestea, se bucură și, mulțumind lui Dumnezeu, zicea pentru ei această rugăciune: "Doamne, fă milă celor ce mă urăsc, celor ce mă vorbesc de rău și mă ocărăsc și să nu-i pedepsești pentru mine, nici în veacul acesta, nici în cel ce va să vie. Zdrobește pe diavolii cei răi, care se ridică asupra mea și precum nu Te-ai întors de la mine, când am păcătuit, așa să nu Te întorci nici de la cei care mă ocărăsc și mă vorbesc de rău pe mine, netrebnicul, robul tău; ci întoarce-i și-i mântuiește cu nemărginita ta milă, ca să se slăvească Preasfânt numele Tău, în veci, amin". Și într-acest chip făcând el, a scăpat de patima vorbirii de rău, iar cei ce-l vorbeau de rău, văzând dragostea lui către dânșii și-au venit în simțire și s-au îndreptat.

Apoi zicea și aceasta: "Acei ce voiesc să afle milă de la Dumnezeu se cuvine să se roage des și să nu lase mintea lor să se risipească la alte lucruri, ci s-o adune și s-o aibă în rugăciunea lor. Să alerge la sfințitele slujbe ale Bisericii și să asculte dumnezeieștile cuvinte cu mare luare-aminte și cucernicie. Să nu vorbească cu alții și să râdă, nici să citească sau să cânte cu slavă deșartă, răcnind fără rânduiala, căci cu unele ca acestea, în loc să milostivească pe Dumnezeu, Îl mânie foarte mult". Și când voia să vorbească cu cineva, din cei ce veneau la dânșul și-l rugau pentru vreo sfătuire folositoare de suflet, întâi le făcea metanie zicând:

"Iertați-mă, fraților, că eu fiind orb, voiesc să povățuiesc pe alții, dar sunt silit de dragostea voastră". Apoi le vorbea cu mare smerenie cuvintele cele de Dumnezeu insuflate.

Un frate a întrebat pe sfânt: "Pentru ce, cei vechi și-au petrecut viața lor în pace, iar noi trăim acum în multe tulburări și necazuri". Sfântul a zis: "Acea aveau multă dragoste către Dumnezeu și către aproapele și păzeau dreptatea și adevărul; și când voiau să aducă vreun dar lui Dumnezeu sau să dea milostenie săracilor, ei dădeau toate cele bune, curate și neîntinate de tot vicleșugul și nedreptatea. Pentru aceasta petreceau în pace și Dumnezeu îi asculta în toate, pentru care-L rugau. Noi însă facem cele potrivnice și ne iubim pe noi înșine mai mult decât pe Dumnezeu și decât pe aproapele. Nu păzim nici dreptatea, nici adevărul, ci petrecem în nedreptate și vicleșug. Pe toate cele bune le voim pentru noi, socotind pântecul ca pe un Dumnezeu și îi slujim lui. Iar câte sunt proaste și netrebnice, pe acelea le aducem lui Dumnezeu și le dăm săracilor. Pentru aceasta nu ne ascultă Dumnezeu de ceea ce-L rugăm și pătimim multe necazuri și ispite".

Un tânăr îmbunătățit s-a dus la sfânt și l-a rugat să-i vorbească cuvinte mântuitoare de suflet. Sfântul i-a zis: "Dacă dorești, fiule, să mântuiești

sufletul tău în mijlocul oamenilor și se cuvine să păzești acestea: să nu vrăjmășești, nici să urăști cândva pe cineva, să nu osândești, să nu vorbești de rău, să nu socotești niciodată că petreci viața îmbunătățită și să nu cugeți înalt. Să nu zici sau să gândești că cutare petrece bine și cutare rău, ci să ai pe toți, cu una și aceeași socoteală și cu inimă curată, ca pe niște mădulare ale lui Hristos. Să nu voiești a asculta pe cei ce vorbesc de rău, să fii zăbavnic a vorbi și grabnic la rugăciune, să nu te răzbuni, nici să urăști pe acela care te-a păgubit de ceva sau te osândește, ci să-l ierți și să-l miluiești, ca pe un făcător de bine al tău. Să-ți socotești totdeauna păcatele tale, să te osândești, să te ocărăști, să te vrăjmășești pe tine. Să fii smerit și curat cu sufletul și cu trupul de toată întinarea, să fii blând, domol, pașnic, împodobit cu toată dreptatea și adevărul, să te socotești pe tine mai rău decât toți oamenii, precum și ești cu adevărat înaintea lui Dumnezeu. Că toată dreptatea noastră este ca o cârpă lepădată și nici stelele nu sunt curate înaintea Lui.

Să nu te nălucești că ai ajuns la măsuri înalte, ci să zici totdeauna în sinea ta: Știi, ticăloase suflete, căci cu păcatele am întrecut și pe diavol și nici un lucru bun n-am făcut niciodată. Vai nouă! ce avem să pătimim! Într-acest chip cu jale să grăiești și să te umilești totdeauna. Rugăciunea ta să fie că a

vameşului, cu mare smerenie și zdrobire de inimă și mintea ta să fie la cuvintele acelea, cu care se roagă gura ta. Apoi să zici totdeauna și așa: De cele ascunse ale mele, Doamne, curățește-mă și de cele străine iartă pe robul Tău. Și toată grija și sânguința ta să fie pentru mântuirea sufletului tău, iar pentru cele trebuincioase trupului se îngrijește Dumnezeu, după cum făgăduiește Însuși în Sfânta Evanghelie. Și dacă dorești să te duci în împărăția cerurilor, îți trebuie să fii slobod de toate lucrurile cele materiale. Căci acel ce este împresurat cu multă materie, degrabă se va cufunda în adânc". Acestea zicând către acel tânăr bun, l-a eliberat în pace.

Mai spunea încă și aceasta către frați, căci cu puțină mâncare și cu priveghere se biruiește patima trupului. Că toate patimile, fiind diavoli, se izgonesc cu postirea și cu privegherea, precum a zis Domnul. Și altele zicea sfântul spre folosul fraților, căci avea către toți multă dragoste și dorea ca toți să se mântuiască. De aceea zicea, că avem datoria să iubim, să ne milostivim și să miluim pe frații noștri, cu cele ce ne-a dăruit nouă Dumnezeu, dacă voim să se milostivească și să ne miluiască și pe noi Domnul în ziua judecății.

Ascultați încă și aceasta pe care o povestea sfântul și vă minunați: "După ce mi-am venit în simțirea

păcatelor mele zicea elși am început să fac lucrurile pocăinței, nu erau încă trecuți trei ani și într-o seară mi-a venit un gând, că am atâta vreme de când mă rog lui Dumnezeu și până acum nici un dar nu mi-a dat, căci am întinat Sfântul Botez cu păcatele mele și pentru aceasta nu mă ascultă Dumnezeu. Acestea socotindu-le eu în întristarea mea, am adormit și am văzut în vis că eram într-o biserică preafrumoasă, în care Domnul nostru Iisus Hristos ședea pe scaunul slavei Sale. Și dacă L-am văzut, mi-am înălțat mâinile spre El și mă rugam zicând: Auzi, Dumnezeule, rugăciunea mea și să nu treci cu vederea cererea mea și celelalte din psalm. Domnul, plecându-și capul, asculta rugăciunea mea, iar eu îl rugăm să izgonească de la mine duhul cel rău al temerii. Atunci Domnul mi-a zis: "Am auzit rugăciunea ta și să fie după cererea ta".

După puțin mi-a zis iarăși: "Nifone, Nifone, în seara aceasta M-ai întristat cu ceea ce ai zis în gândul tău, că adică Mă rogi de atâta vreme și nici un dar nu ți-am dat. Nu ești tu care mă rogi în toate zilele să nu te slăvesc pe pământ? Deci apoi ce dar să-ți dau, ca să nu te slăvești de oameni? Darul limbilor, ori darul proorociei, ori darul tămăduirilor și celelalte? Dar tu nu le voiești, nici nu le ceri, ca să nu te slăvească oamenii pentru dânsule. Dar ce este acela pe care îl ai? Spune-Mi, nu este dar?"

Aerul care îl răsufli, nu este dar? Cerul, pământul, marea și toate cele dintr-însele nu vi le-am dat în dar? Ce Mi-ați dat voi oamenii pentru ele? Nimic. Și lucrul cel mai rău este că în loc de răsplătire voi M-ați scuipat, M-ați pălmuit, M-ați bătut cu bice și pe cruce M-ați pironit, cu oțet și cu fiere M-ați adăpat și câte rele nu Mi-ați făcut, pe care voi înșivă le știți. Dar Trupul și Sângele Meu pe Care vi le-am dat vouă, nu sunt un dar? Toate bunătățile pământului ce sunt? Păsările cerului, peștii mărilor ce sunt, nu sunt daruri? Și că am murit și M-am îngropat pentru dragostea voastră, v-am slobozit din iad și v-am așezat întru împărăția Mea, acestea nu sunt daruri? Și cine altul v-a făcut unele ca acestea și atâtea bunătăți? Cum zici că nu ți-am dat nici un dar? Caută și acum de vezi duhul temerii, cum este legat".

Deci căutând eu, am văzut în dreptul meu un taur legat de un par, atât de strâns încât nu putea nici să se miște, ci numai își plimbă ochii și căuta într-o parte și într-alta, cum să mă rupă. De atunci mai mult cu dumnezeiescul ajutor m-am liberat de patima temerii, care de tânăr mă stăpânea foarte mult și când voiam să mă duc la biserică noaptea, ori altceva lucru bun să fac, îmi era mare frică. Și în somn îmi arăta nenumărate rele și cu covârșire mă înfricoșa. Iar din vremea aceea, m-am eliberat de patima temerii și am preamărit pe Dumnezeu".

Nici de darul tămăduirilor nu s-a lipsit cuviosul, căci a venit la dânsul o femeie, având durere de măsele și s-a rugat de sfânt că să o tămăduiască. Iar el a zis: "O! maică, noi suntem oameni păcătoși și necurați și nu putem să te tămăduim, de nu va face Dumnezeu milă cu tine". Acestea zicând și intrând în biserică, s-a rugat, apoi luând untdelemn din candela Preasfintei Născătoare de Dumnezeu, a uns fața ei peste toată umflătura și îndată a încetat durerea și, vindecându-se femeia, s-a dus laudând pe Dumnezeu. Și pe femeia care îl crescuse pe dânsul, zăcând pe patul durerii și fiind aproape de moarte a tămăduit-o cu rugăciunea și a făcut-o sănătoasă. Apoi, cu ochii cei mai înainte-văzători, vedea sufletele oamenilor ieșind din trupuri.

Odată, stând în biserică Sfintei Anastasia, rugându-se și ridicându-și ochii la cer, a văzut cerurile deschise și mulțime de îngeri, dintre care unii se pogorau pe pământ, iar alții se suiau în sus, înălțând sufletele omenești întru cele cerești. Și privind el, iată, doi îngeri mergeau la înălțime, ducând un suflet. Și după ce s-au apropiat de vama desfrânării, au ieșit vameșii diavoli, cu mânie zicând: "Al nostru este sufletul acesta și cum ați îndrăznit voi să-l duceți pe alături?" Îngerii au răspuns: "Ce semn aveți asupra lui, dacă ziceți că este al vostru?" Zis-au diavolii: "Până la moarte a

păcătuit nu numai după fire, ci și peste fire. Pe lângă această, osândeă pe aproapele său și ce este mai amar decât aceasta, că a murit fără pocăință. Voi ce ziceți de aceasta?" Îngerii au răspuns: "Cu adevărat, nu vă vom crede nici pe voi, nici pe tatăl vostru diavolul, până când vom întreba pe îngerul lui păzitor". Și întrebând pe înger, acesta a zis: "Cu adevărat a păcătuit mult sufletul acesta, dar, din ceasul îmbolnăvirii sale, a început a plânge și a mărturisi păcatele sale lui Dumnezeu și dacă l-a iertat, Dumnezeu știe, El are stăpânire și a Lui este slava dreptei judecăți". Atunci îngerii, batjocorind pe diavoli, au intrat cu sufletul prin porțile cerești.

După aceasta fericitul a văzut iarăși un suflet dus de îngeri, iar diavolii alergând către aceștia strigau: "Ce duceți fără înștiințare sufletul acestui iubitor de argint, desfrânat, ocărător și făcător de războaie?" Răspuns-au îngerii: "Cu dinadinsul știind că deși a făcut acestea, a plâns și a suspinat, mărturisindu-și păcatele și dând milostenie și pentru aceea l-a iertat pe el Domnul". Iar diavolii au zis: "Dacă și acest suflet este vrednic de mila lui Dumnezeu, apoi luați păcătoșii din toată lumea și noi pentru ce să ne mai ostenim?" Răspuns-au către dânșii îngerii: "Toți păcătoșii care-și mărturisesc păcatele cu smerenie și cu lacrimi, după mila lui Dumnezeu vor primi iertare, iar care mor fără pocăință pe aceia îi va judeca Dumnezeu". Și așa rușinând

duhurile cele viclene, a trecut. Apoi, sfântul iarăși a văzut sufletul unui bărbat iubitor de Dumnezeu înălțându-se curat și milostiv. Pe acesta văzându-l diavolii, scrâșneau din dinți de departe. Îngerii lui Dumnezeu ieșind din porțile cerești, întimpinau și sărutau pe acel sfânt, zicând: "Slavă Ție, Hristoase Dumnezeule, că nu l-ai dat în mâinile vrăjmașului, ci l-ai izbăvit pe dânsul din iadul cel mai de jos".

Și nu după mult timp încă, a mai văzut Sfântul Nifon un suflet târât de diavoli la iad. Sufletul acela era al unui rob pe care îl chinuise stăpânul său cu foame și cu bătăi, iar el nerăbdînd chinurile acelea, îndemnat fiind de diavoli, a luat o funie și s-a spânzurat; îngerul păzitor al sufletului aceuia mergea pe departe plângând, dar diavolii se bucurau. Apoi, i s-a poruncit de la Dumnezeu îngerului celui ce plângea, ca să meargă în cetatea Romei și acolo să păzească un prunc de curînd născut și botezat în acea vreme. Și iarăși a mai văzut cuviosul un suflet dus de înger prin văzduh, pe care îl întimpinau cetele diavolești și, neajungând încă la a patra vamă, a fost luat din mâinile sfinților îngeri și aruncat cu batjocură în adânc. Acel suflet era al unui cleric de la biserica Sfântului Elefterie, care mânia în fiecare zi pe Dumnezeu cu desfrânarea și făcând sfadă; apoi a murit deodată fără pocăință și așa s-a făcut bucurie diavolilor.

Cuviosul a zidit o biserică în Constantinopol în numele Preacuratei de Dumnezeu Născătoare și, având lângă dânsa locuința sa, pe mulți necredincioși îi întorcea la credința lui Hristos. Aceasta nerăbdând-o diavolul, că Nifon pe mulți scotea de la înșelăciune, au venit asupra-i mulțime de diavoli, ca la o mie și, năvălind noaptea, au vrut să-l muncească. Deci s-a umplut locuința lui de diavoli, iar el i-a certat cu puterea Sfintei Cruci și, având ajutorul lui Dumnezeu și al sfântului înger, a luat pe fiecare dintr-înșii și le-a dat câte o sută de toiege, până când s-au jurat că nu se vor mai apropia niciodată de locul acela unde se pomenește numele lui Nifon.

Cuviosul vorbind odată cu frații pentru folosul sufletului, a pomenit și aceasta: Era, zicea el, într-o cetate, la un patriciu, un rob, cu numele Vasile, cu meșteșugul cizmar, cu obicei rău, necurat, îndărătnic și flecar, pierzându-și toată vremea în jocuri și în păcate trupești cu desfrânatelile, neascultînd nici de certările stăpânului său. Prin purtarea de grijă cea minunată a milostivului Stăpân, i s-a rânduie mântuire în acest chip: s-a întîmplat că era foamete mare prin voia lui Dumnezeu, pentru păcatele oamenilor și au început stăpânii a izgoni pe robii lor pentru lipsa hranei. Atunci a izgonit și acest patriciu pe Vasile, iar el ieșind, în ziua dintii și-a vîndut hainele

pentru hrană, apoi a început a umbla gol, cerșind milostenie. Fiind atunci iarnă, tremura de frig, iar mai pe urmă amorțind, s-a culcat pe uliță și peste puțin i-au degerat degetele picioarelor și chiar picioarele i-au slăbit.

Vasile răbda, socotind toate acestea ca pedeapsă pentru păcatele sale și nimic nu zicea, decât numai dădea slavă lui Dumnezeu pentru toate.

Așa a petrecut două luni, zăcând pe uliță fără acoperământ, suspinând și tânguindu-se pentru păcatele sale. Din întâmplare a trecut pe acea cale un iubitor de Hristos, cu numele Nichifor. Acesta văzând pe Vasile care pătimea, a poruncit slugilor sale ca să-l ia în casa sa, unde l-a odihnit cu dragoste, așternându-i și hrănindu-l cu mâinile sale.

După două săptămâni, într-o zi de sâmbăta, acel Vasile fiind bolnav, a început a grăi, zicând: "Bine ați venit, sfinți îngeri; odihniți-vă puțin și vom merge". Iar ei au zis: "Nu așteptăm, ci să mergi degrabă, că te cheamă Domnul". Răspuns-a Vasile: "Așteptați-mă puțin până voi plăti o datorie, că am luat cu împrumut de la un prieten al meu zece bani de aramă și încă nu i-am plătit; deci întâi trebuie să-i dau, să nu mă oprească pentru aceea diavolul în văzduh". Și au așteptat îngerii până ce

Vasile a cerut de la cineva zece bani și i-a trimis aceluia căruia îi era dator și atunci și-a dat duhul său lui Dumnezeu. Iată, vedeți fiilor, ce fel sunt judecățile lui Dumnezeu și cum mântuiește El pe cel păcătos.

Fericitul Nifon a venit odată cu ucenicul său la rugăciune, în biserică, lângă palatul ce se numea Aponia și unde arhiereul începea dumnezeiasca slujbă. Deodată i s-au deschis ochii minții și a văzut pogorându-se foc din cer ce acoperea altarul și pe arhiereu; iar în vremea cântării "Sfinte Dumnezeule" s-au arătat patru îngeri care cântau împreună cu cei din biserică. Când se citea din Epistolele apostolești, au văzut pe Sfântul Apostol Pavel, privind din dosul celui ce citea. Apoi citindu-se Evanghelia, cuvintele ei, ca niște făclii se suiau la cer. Sosind vremea Heruvicului și a ieșirii cu Sfintele Daruri, s-a desfăcut acoperământul bisericii și s-a arătat cerul, simțindu-se o bună mireasmă. Apoi se pogorau îngerii, cântând: "Slavă lui Hristos Dumnezeu". Îngerii aduceau un Prunc foarte frumos, pe Care, punându-L pe discos au înconjurat prestolul, iar pe arhiereul care slujea la cinstitele daruri, îl acopereau cu aripile lor doi serafimi și doi heruvimi, zburând peste capul lui.

Sosind vremea sfințirii darurilor și a săvârșirii înfricoșatei Taine, s-a apropiat unul din îngeri care

era mai luminat, și, luând un cuțit, a înjunghiat Pruncul. Sângele l-a turnat în Sfântul Potir și pe Prunc punându-l pe Sfântul Disc, el iarăși a stat întru a sa rânduiala, cu bună cucernicie. Apoi s-a început împărtășirea cu dumnezeieștile Taine și a văzut sfântul că unora din cei ce se împărtășeau, le erau fețele luminate ca soarele, iar ale altora negre și întunecate, ca de arap. Iar îngerii, care stăteau înaintea, luau seama care și cum se apropie. Deci, pe cei ce se împărtășeau cu vrednicie, îi încununau, iar de către cei nevrednici, se întorceau și se mâhneau. Săvârșindu-se sfânta slujbă, au văzut cum Pruncul iarăși s-a aflat întreg în mâinile îngerilor, care s-au înălțat la cer. Aceasta a spus-o ucenicului său mai pe urmă chiar cuviosul, care a și lăsat-o în scris pentru folosul multora.

Odată, mergând sfântul spre biserica Preasfintei Născătoare de Dumnezeu, pe care o zidise singur, a văzut în cale un arap mergând foarte mâhnit. Acela era un stăpân diavolesc, iar după dânsul mergeau alți diavoli. Dar după ce s-au apropiat și au auzit cântarea Bisericii, au început diavolii cei mai mici a imputa domnului lor, zicând: "Vezi cum se slăvește numele lui Iisus de către aceștia, pe care odată i-am avut sub stăpânirea noastră. Deci, unde este puterea noastră? Acum s-a biruit și s-a sfârșit toată împărăția noastră!" Așa imputând

diavolii domnului lor, acela le-a răspuns: "Nu vă mâhniți de aceasta, nici nu vă îngrijiți, că degrabă voi face să lase creștinii pe Iisus și ne vor slăvi iarăși pe noi".

Mergând ei mai departe, au văzut vreo treizeci de bărbați și s-a apropiat stăpânul diavolilor și a șoptit unui bărbat la ureche. Acela, întunecându-se cu mintea, a început a vorbi cuvinte de rușine, a râde și a cânta cântece de rușine; apoi au întâlnit un fluierător care mergea și cânta. Fericitul a văzut pe arap cum legase cu o frânghie pe toți acei bărbați și-i tira după fluierător, iar ei mergeau după el fluierând și jucând, adăugându-se mult popor pe drum, care jucau și cântau cele de rușine, pentru că diavolii, apucându-i cu undițele, îi trăgeau de inimile lor. Văzându-i din curtea sa, un oarecare om bogat i-a chemat și i-a dat fluierătorului un ban ca să joace înaintea lui. Acel ban, după ce l-a pus fluierătorul în buzunarul său, l-au luat diavolii și l-au trimis în iad, la tatăl lor Satana, zicându-i: "Bucură-te, tatăl nostru, că iată Alazon, boierul nostru ți-a trimis jertfa pe care au adus-o vrăjmașii noștri creștini, dând bani la jocuri". Satana, primindu-l, s-a bucurat și a zis: "Nevoiți-vă, fiilor, ca să crească jertfa voastră și să biruiască pe creștini". Apoi iarăși a întors banul în buzunarul fluierătorului.

Fericitul Nifon, văzând toate acestea cu ochii cei sufletești, a zis suspinând: "O! vai celor ce aduc jertfă diavolilor prin jocuri". Și învăța pe cei ce-l ascultau să se păzească de jocurile cele necurate și fără rânduiala, pentru că sunt de la diavol.

Odată sfântul, după rugăciune a avut o vedenie: a văzut un câmp mare deopotrivă de lung și lat, în care stăteau mulțime de diavoli, în cete și erau toți la trei sute șaiszeci și cinci de cete, după numărul păcatelor cele grele. Un arap preaîntunecat, număra oștile, rânduind cetele ca la război și zicând: "Priviți spre mine și nu vă temeți de nimic, pentru că puterea mea va fi cu voi". Unul dintre diavoli a adus mulțime de arme felurite și le împărțea la cete; apoi dând diavolul fiecărei cete descântece și farmece, le-a trimis peste tot pământul, asupra Bisericii lui Hristos. Văzând aceasta fericitul Nifon, îndată a auzit glas către dânsul: "Întoarce-te, Nifone, către răsărit și privește". Iar el, întorcându-se, a văzut un câmp curat și frumos, unde erau mulțime fără de număr, din cei cu haine albe, mai îndoită decât a arapilor cu mii de mii, pregătiți toți ca de război. Apoi a venit un bărbat oarecare mai luminat decât soarele și a zis: "Așa vă poruncește vouă Domnul Savaot, să vă duceți în tot pământul ca să ajutați creștinilor și să păziți viața lor". Cuviosul, văzând aceasta a preamărit pe Dumnezeu, Care ajută Bisericii sale.

După aceasta, Cuviosul Nifon s-a apropiat de bătrânețe și a sosit vremea arhieriei lui, care i s-a vestit mai înainte de la Dumnezeu prin vedenie. I s-a arătat un loc oarecare plin de mulțime de oi, ca la o mie de mii, care nu aveau păstor. Și cugetând în sine fericitul, cum nu se tem de lup aceste oi singure, îndată i-a venit înainte un bărbat cu sfințită cuviință, asemenea Apostolului Pavel, și i-a zis: "Ce stai privind la oile cele împărătești și tu, fiind fără de lucru, pentru ce nu le paști? Fericitul Nifon răspunse: "Oare eu să pasc oile împărătești, fiind neînvățat la un lucru ca acesta și neputincios cu totul?". Iar cel ce se arătase i-a zis: "Ție ți-a poruncit să le paști puțin și după aceea, odihnindu-te, vei primi mare plată". Și zicând acestea i-a dat un toiag, încredințându-i și oile și staulul, apoi s-a dus.

Fericitul, deșteptându-se, cugeta ce va fi aceea și a priceput că bărbatul care i s-a arătat era Sfântul Apostol Pavel, iar oile erau poporul și staulul, biserica; și s-a temut foarte că nu cumva să-l aleagă episcop al Constantinopolului. În acea vreme, după Mitrofan fiind episcop Alexandru, a zis în sine: eu așa am rugat pe Dumnezeu, ca să nu fiu stăpânitor peste oameni și, iată, acum voiește să-mi dăruiască stăpânire. Deci, voi face că proorocul Iona, adică voi fugi de aici. Și luând pe ucenicul său, a fugit din chilia sa și a intrat într-o

corabie. Apoi suflând vânt lin a ajuns degrabă în Alexandria, unde, după Petru, era atunci episcop Alexandru al treilea, care a pătimit pentru Hristos pe vremea lui Dioclețian.

În ziua aceea au venit oamenii din ostrovul Ciprului, din cetatea ce se numește Constanțiana și rugau pe arhiepiscopul Alexandriei să le dea un episcop vrednic, căci răposase păstorul lor, care se chema Cristofor, bărbat sfânt și cinstit. Iar arhiepiscopul le-a zis: "Așteptați puțin până când va arăta Dumnezeu pe un om ca acela". Și într-aceeași noapte, arhiepiscopul a văzut pe Sfântul Apostol Pavel, zicând către dânsul: "Pe cine vei pune episcop cetății Constanțiane?" Arhiepiscopul a răspuns: "Nu știu. Pe cine va voi Dumnezeu". Atunci a zis cel ce i se arătase: "Dumnezeu îți va arăta pe cel vrednic. Să vii de dimineață cu tot clerul în biserică și să iei seama la cei ce intră și pe care îl vei vedea în toate asemenea mie, aceluia să-i încredințezi păstoria". Făcându-se dimineață, patriarhul era în biserică și lua seama la cei ce intrau, să vadă cine va fi asemenea celui ce i se arătase.

Nifon, neștiind nimic de aceasta, a venit în biserică, dar a zis ucenicului pe cale: "Simt oarecare mâhnire și bucurie în inima mea, căci are să ni se întâmple ceva". Și așa intrară în biserică.

Arhiepiscopul, văzându-l, a zis arhidiaconului său: "Vezi, Atanasie, că acest om este asemenea la față cu chipul Sfântului Apostol Pavel". Arhidiaconul zise: "Adevărat, părinte, așa este. Cred că el va fi vrednic a paște Biserica lui Hristos, căci văd îngerul lui Dumnezeu umblând cu dânsul și vorbind; pe lângă aceea se vede pe capul lui și cunună de piatră scumpă. Atunci arhiepiscopul, chemându-l pe fericitul Nifon, l-a sărutat și a șezut. Arhidiaconul, zâmbind, a zis către Nifon: "De ceea ce ai fugit, părinte, la aceasta acum, nevrând, ai venit!" Înștiințându-se fericitul de ceea ce avea să i se întâmple, a oftat și a zis: "O! greu îmi este că, fiind nevrednic și păcătos, cum să mi se dea o stăpânire ca aceasta?" Răspuns-a arhiepiscopul: "O! de aș fi și eu așa de nevrednic!" Și acestea zicând s-a sculat și începând dumnezeiasca Liturghie, a trecut pe Preacuviosul Nifon în treptele hirotoniei, după toată rânduiala, hirotonisindu-l diacon și preot, nu după multe zile. După aceasta l-a înălțat și la treapta arhieriei, bucurându-se tot poporul de un păstor ca acela arătat de Dumnezeu. Și a petrecut fericitul Nifon în Alexandria trei zile după ridicarea la episcopie, vorbind cu sfinții ce se aflau acolo.

După aceasta l-a eliberat arhiepiscopul la scaunul său, trimițând și pe arhidiaconul său și pe alți sfinți bărbați pentru cinste. Apoi sosind în cetatea

Constanțiana a Ciprului în patru septembrie, și așezându-l în scaun, trimișii s-au întors înapoi la Alexandria, lăudând pe Dumnezeu. Iar arhiereul lui Dumnezeu, Nifon, a început cu multă sârguința a paște oile lui Hristos, îngrijindu-se pentru mântuirea lor. El era ca un tată adevărat al sărmanilor și al văduvelor, celor neputincioși era făcător de bine și doctor fără de plată. Pe lângă acestea a făcut și minuni în multe chipuri, despre care n-a fost cu puțință a se scrie și pentru care prea mult a fost cinstit și iubit de toți.

Având ochiul neadormit spre turma să, a văzut altădată, la amiază, un arap mare rezemându-se într-un toiag ca un bătrân, intrând în cetate și când mergea, se odihnea de multe ori. Deci, pricepând sfântul că acela este diavolul, a strigat asupra lui: "Ție-ți zic, necuratule, pentru ce și cum ai îndrăznit a intra aici?" Iar arapul a căutat asupra lui cu mânie, ca și cum ar fi vrut să-l înghită și a zis: "Am auzit de tine că ești aici și am venit ca să te sfărîm cu oile tale". Iar sfântul a zis către dânsul: "Neputinciosule, singur fiind sfărâmat, cum voiești a mă sfărâma pe mine? Eu am văzut un nevoitor luptându-se cu voi și treizeci de diavoli au slăbit luptându-se cu dânsul. Deci, cine nu va râde de neputința voastră?" Iar diavolul a zis: "Nu te mira de aceasta că de aș fi avut puterea cea dintâi, puțin mi-ar fi lipsit a te sfărâma

pe tine. Dar de când S-a răstignit Hristos, sunt neputincios cu adevărat". Răspuns-a sfântul: "Apoi acum, de mă voi ruga Hristosului meu, ce va fi ție, nerușinatule?" Iar diavolul a zis: "Știu că poți mult, dar să nu-mi faci rău, că acum mă duc din cetatea ta și nu mă voi mai apropia". Acestea auzind arhiereul a mulțumit lui Dumnezeu, că-l păzește pe el și turma lui o apără de vrăjmașul diavol.

Păscând Sfântul Nifon Biserica lui Hristos câțeva vreme, s-a apropiat de sfârșitul său, pe care l-a știut cu trei zile mai înainte. Și a venit la dânsul și marele Atanasie care fusese arhidiacon, iar după mutarea lui Alexandru, primise scaunul Bisericii Alexandriei, că aceuia mai înainte de vreme i s-a vestit de la Dumnezeu despre apropierea sfârșitului lui Nifon. Deci, a venit cu tot clerul său ca să dea plăcutului lui Dumnezeu sărutarea cea mai de pe urmă. Nifon văzând pe Atanasie a zis: "Pentru ce te-ai ostenit, fericite părinte, a veni la mine, omul cel mai păcătos?" Răspuns-a Atanasie: "M-am înștiințat că mâine ai să mergi către Ierusalimul cel de sus și am venit ca să vorbesc cu tine. Și, te rog, când vei sta înaintea scaunului lui Dumnezeu, să mă pomenești și pe mine acolo, ca și eu să aflu de la Domnul milă". Răspuns-a sfântul: "Dar și tu, părinte, când vei înălța înfricoșată jertfă, să-ți aduci aminte și de a mea nevrednicie".

În acea noapte Sfântul Nifon a făcut rugăciune îndestulată pentru sine și pentru turma să și i s-a arătat îngerul Domnului, mângâindu-l și întrebându-l pe dânsul despre odihna care i s-a pregătit lui. Iar în vremea cântării Utreniei, a început focul durerii trupești să-l ardă foarte mult. Pentru aceea a zis ucenicului său: "Fiule, să-mi așterni o rogojină pe pământ". Iar acela făcând așa, fericitul s-a culcat pe ea, fiind foarte bolnav. După ce s-a făcut ziuă, a venit la dânsul marele Atanasie și, așezându-se lângă dânsul, a zis: "Părinte, are omul oarecare folos din boală sau nu?" Sfântul a răspuns: "Precum se curăță aurul de rugină, arzându-se în foc, așa și omul bolnav se curățește de păcatele sale".

Tăcând puțin, apoi a plâns. După această zâmbit, s-a luminat fața sa și a zis: "Bine ați venit, sfinților îngeri". După puțin iarăși a zis: "Bucurați-vă, sfinților mucenici". Și s-a luminat fața lui mai mult. După puțin timp a zis: "Mulțumită vouă, fericitorilor prooroci". Atunci s-au deschis ochii Sfântului Atanasie și a văzut că sfântul era sărutat de toate cetele sfinților unul câte unul. Apoi Nifon a zis, zâmbind: "Bucurați-vă, preacuvioșilor sfințiți și toți sfinții". Și a tăcut. După puțin a strigat: "Bucură-te cea cu dar dăruită, lumina mea cea preafrumoasă, ajutătoarea și tăria mea; bine te voi cuvânta pe tine, ceea ce ești bună, că îmi aduci aminte de mila

darului tău". După această a tăcut și s-a luminat fața lui ca soarele, încât s-au înspăimântat toți cei ce erau de față. Atunci s-a simțit și un miros de bună-mireasmă.

Astfel și-a dat cinstitul și sfințitul său suflet în mâinile lui Dumnezeu, în douăzeci și trei ale lunii decembrie. Și s-a făcut prin toată cetatea multă plângere și tânguire și l-au îngropat cu cinste în biserica cea mare a Sfinților Apostoli, slăvind pe cel Preamilostiv asupra păcătoșilor, pe Dumnezeu Cel minunat întru sfinții Săi, pe Tatăl și pe Fiul și pe Sfântul Duh în veci. Amin.

